

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

**Καμπάνια του ΤΕΕ/ΤΚΜ για τους ελεύθερους χώρους και το πράσινο στην πόλη
Το ΤΕΕ/ΤΚΜ ανοίγει ξανά τους φακέλους ΔΕΘ-Γ' Σώματος Στρατού-ΑΠΘ-
Στρατοπέδων**

Μέχρι τη θάλασσα θέλει να φέρει το δάσος η νέα καμπάνια του ΤΕΕ/ΤΚΜ για τη Θεσσαλονίκη, με την ανάπτυξη ενός **Ενοποιημένου Συνεχούς Δικτύου Πρασίνου** στην πόλη, μέσω –μεταξύ άλλων- της αξιοποίησης των ρεμάτων, των πρώην στρατοπέδων και των χώρων του Γ' Σώματος Στρατού, του μετώπου της πόλης προς τη θάλασσα, με την απομάκρυνση της ΔΕΘ, την αποσυμφόρηση του ΑΠΘ και τη νεοποίηση των αρχαιολογικών χώρων της.

Τη βασική πρόταση, τους στόχους και τις διαδικασίες της καμπάνιας για την αναγνώριση του πρασίνου και των ελεύθερων χώρων ως **βασικής αστικής υποδομής**, παρουσίασε στη διάρκεια σημερινής φιλικής συνάντησης με δημοσιογράφους ο πρόεδρος του Τμήματος, **Τάσος Κονακλίδης**.

Το συγκεκριμένο σχέδιο, που θα μπορούσε να αλλάξει την αποκαρδιωτική αναλογία πρασίνου/κάτοικο στη Θεσσαλονίκη (**μόλις 2,7 τ.μ/κάτοικο, έναντι πχ, 50 τμ στην Ουάσιγκτον και 27 τ.μ στο Άμστερνταμ**), περιλαμβάνει σημαντικές παρεμβάσεις σε όλα τα επίπεδα, όπως: σχεδιασμό και οργάνωση **μητροπολιτικού δικτύου ελεύθερων χώρων, τοπικών δικτύων, δημιουργία δικτύων πεζοδρόμων και ποδηλατοδρόμων, αλλά και διαδρομών αστικού πρασίνου**, που φτάνουν κα πέρα από του κλασικού χαρακτηρισμένους χώρους, μέχρι τις αυλές των σχολείων, τους ακάλυπτους των πολυκατοικιών, τα δώματα.

Ο κ. Κονακλίδης, χαρακτήρισε **ρεαλιστικό και εφαρμόσιμο** το σχέδιο, τονίζοντας **ότι οι χώροι υπάρχουν, δεν χρειάζεται να τους εφεύρουμε, απλώς να τους αξιοποιήσουμε**. Ο πρόεδρος του Επιμελητηρίου μίλησε για τις αιτίες που έφεραν την πόλη στη σημερινή κατάσταση αλλά και τους λόγους για τους οποίους απαιτείται άμεσα να ανατραπεί, όπως: η βελτίωση της καθημερινότητας των κατοίκων της, η υποστήριξη του δημόσιου βίου, η ανάδειξη της ταυτότητάς της αλλά και η **αποτελεσματικότερη οργάνωση και εφαρμογή σχεδίων αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών**.

Πάντως η χρονική συγκυρία είναι θετική: **σημαντικά κεφάλαια από το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς προορίζονται για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος**, δεδομένου ότι η ΕΕ στοχεύει κατά προτεραιότητα στο ελκυστικό αστικό περιβάλλον ως σημαντικού παράγοντα ανταγωνιστικότητας των Ευρωπαϊκών πόλεων. Επίσης, δρομολογείται η Μητροπολιτική διοίκηση για τη Θεσσαλονίκη ενώ **σε εξέλιξη βρίσκεται και η διαδικασία αναθεώρησης του ρυθμιστικού σχεδίου**, γεγονός που προσφέρει ευκαιρίες για ένα εμπνευσμένο και σύγχρονο σχεδιασμό.

Παράλληλα, **χρειάζεται να προχωρήσει άμεσα ένα σχέδιο διεύρυνσης της περιαστικής ζώνης Θεσσαλονίκης και να οριστικοποιηθούν οι χρήσεις γης στη Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ)** με καθορισμό και προστασία περιαστικών ελεύθερων και πράσινων χώρων («Πράσινη Ζώνη»).

Ο πρόεδρος του ΤΕΕ/ΤΚΜ υπογράμμισε ότι για την επιτυχία της καμπάνιας του επιμελητηρίου θα δουλέψουν ολόκληρο το επιστημονικό δυναμικό του ΤΕΕ και θα υπάρξουν συνεργασίες με όλους τους φορείς που σχεδιάζουν, αποφασίζουν ή υλοποιούν.

Ενημέρωση μαθητών σε 300 σχολεία και μετρήσεις της ατμοσφαιρικής ρύπανσης

Στο μεταξύ, με δύο ειδικές δράσεις, που περιλαμβάνουν **ενημέρωση μαθητών σε 300 σχολεία**, αλλά και **μετρήσεις ατμοσφαιρικής ρύπανσης στους δρόμους της Θεσσαλονίκης**, γιορτάζει το ΤΕΕ/ΤΚΜ την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος.

Τέσσερις ομάδες μηχανικών, μέλη της Μόνιμης Επιτροπής Ενέργειας του Επιμελητηρίου, **θα επιστρέψουν στο ...σχολείο την Πέμπτη**, για να μιλήσουν απλά και κατανοητά στους μαθητές για τις μικρές αλλαγές στις καθημερινές συνήθειες που μπορούν να κάνουν τη μεγάλη αλλαγή στο περιβάλλον.

Όπως ανακοίνωσε ο γενικός γραμματέας κ. Μπίλλιας, η ενημέρωση των μαθητών θα γίνει με έντυπα που θα μοιραστούν σε όλα τα σχολεία, σε συνεργασία με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευσης, ενώ οι παρουσιάσεις που θα γίνουν στα δημοτικά, **7^ο και 9^ο Νεάπολης, 15^ο Αμπελοκήπων, 5^ο Καλαμαριάς και 31^ο 40 Εκκλησιών**. Το πρόγραμμα ενημέρωσης θα συνεχιστεί στην επόμενη σχολική χρονιά και εντάσσεται στις δραστηριότητες της Μόνιμης Επιτροπής για την προώθηση των στόχων της αειφορίας τόσο στην κατανάλωση όσο και στην παραγωγή ενέργειας.

Την ίδια μέρα, **δέκα ομάδες φοιτητών, εξοπλισμένες με φορητούς παθητικούς μετρητές σωματιδίων, θα περιδιαβαίνουν τους δρόμους της**, από τις 11 το πρωί μέχρι τις 2 το μεσημέρι και από τις 6 έως τις 9 το απόγευμα, για να κάνουν αυτό που θα γράφουν τα κόκκινα μπλουζάκια τους: **«ΜετρώΤΩΡΑ τα σωματίδια που και ΕΣΥ αναπνέεις»**. Οι ομάδες θα κινηθούν στις περιοχές γύρω από την Καμάρα και την Αγία Σοφία, στην Παλιά Παραλία, την Τσιμισκή, τα Λαδάδικα, την Εγνατία προς το Βαρδάρι, από το Λευκό Πύργο μέχρι τη Διαγώνιο, στο κέντρο της Καλαμαριάς, του Κορδελιού και της Σταυρούπολης. Παράλληλα θα διανέμουν ενημερωτικά φυλλάδια για τις μετρήσεις και για τα αιωρούμενα σωματίδια, που έχουν αναγνωριστεί τα τελευταία χρόνια ως το μείζον πρόβλημα ατμοσφαιρικής ρύπανσης στη Θεσσαλονίκη.

Για τη δράση, η οποία αποτελεί μέρος ενός συνολικού προγράμματος που υλοποιεί το ΤΕΕ σε συνεργασία με το ΑΠΘ και το Δήμο Θεσσαλονίκης, μίλησε το μέλος της Διοικούσας Επιτροπής, **Σωκράτης Φάμελλος**, ενώ στη συνέχεια παρουσίασε συνοπτικά και τις άλλες δραστηριότητες της Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος του Τμήματος.

----- **Φέρνοντας το δάσος στη θάλασσα** -----

Αναλυτικότερα, όσον αφορά το προτεινόμενο σχέδιο του ΤΕΕ/ΤΚΜ για το ενιαίο δίκτυο πρασίνου, ο κ.Κονακλίδης είπε:

-Στην **εκτός των τειχών πόλη, τα ρέματα μπορούν να αποτελέσουν τους άξονες δημιουργίας του**. Η ενοποίηση των χώρων που διατηρήθηκαν σε αρκετά τμήματα της πορείας τους, η διαμόρφωση νέων αλλά και η διάνοιξη της κοίτης τους, όπου είναι ακόμη δυνατό, θα δημιουργήσει ροές πρασίνου, που θα ξεκινούν από το περιαστικό δάσος και θα «εκβάλλουν» στο παραλιακό μέτωπο της πόλης.

-**Η απομάκρυνση της ΔΕΘ, η αποσυμφόρηση του ΑΠΘ** και η διαμόρφωση αυτής της περιοχής που περιλαμβάνει και το Γ'ΣΣ, θα δώσει την ευκαιρία να αποκτήσει η πόλη το **μεγάλο αστικό πάρκο** σε κλίμακα πόλης και θα κατεβάσει κυριολεκτικά το δάσος μέχρι τη θάλασσα.

-Στο ιστορικό κέντρο, **η ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων και του περιβάλλοντος χώρου των ιστορικών μνημείων**, σε συνδυασμό με τους ιστορικούς άξονες της πόλης (Αριστοτέλους, Γούναρη, διαδρομή των τειχών), μπορεί να δημιουργήσει ένα **υψηλής ποιότητας «πράσινο» πολιτιστικό δίκτυο**. Εκτός των άλλων ωφελημάτων, θα αναδείξει την ταυτότητα της πόλης και θα την αναδείξει σε **αυτόφωτο και διαρκή τουριστικό προορισμό** αντί για διαμετακομιστικό κέντρο προς τους προορισμούς της Χαλκιδικής.

«Ένα πρόγραμμα επέκτασης του αστικού πρασίνου, εκτός των υφιστάμενων χώρων, στα “κενά” της δόμησης (αρχαιολογικοί χώροι, ρέματα, εγκαταλελειμμένοι βιομηχανικοί χώροι, στρατόπεδα κτλ) λειτουργικής σύνδεσής τους, θεωρούμε ότι είναι μία **ρεαλιστική προσέγγιση** για την αντιμετώπιση του προβλήματος της έλλειψης πρασίνου στην Θεσσαλονίκη», σημείωσε ο κ.Κονακλίδης.

Επανελάβε, εξάλλου, τις πάγιες προτάσεις του ΤΕΕ/ΤΚΜ για την **ίδρυση ειδικής γραμματείας του ΥΠΕΧΩΔΕ στη Θεσσαλονίκη** και τη **θεσμοθέτηση μητροπολιτικής διοίκησης** στην πόλη, επισημαίνοντας ότι ναι μεν προβλέπεται στο Εθνικό Χωροταξικό και στο ΕΣΠΑ αλλά δεν υπάρχει καν νύξη για το μοντέλο οργάνωσής της. **Το ΤΕΕ/ΤΚΜ, δήλωσε ο Πρόεδρος, θα είναι σύντομα σε θέση να καταθέσει σχετική πρόταση.**

Υπενθύμισε ότι, σχετικά με τους αρχαιολογικούς χώρους, το ΤΕΕ/ΤΚΜ έχει προτείνει την ενιαία διαχείριση τους από ένα **θεσμοθετημένο όργανο**, στο πρότυπο της εταιρίας «Ενοποίηση Αρχαιολογικών Χώρων Αθήνας Α.Ε.» (Ε.Α.Χ.Α. Α.Ε.).

Συνοψίζοντας, το ΤΕΕ/ΤΚΜ ανοίγει ξανά τους φακέλους που αφορούν τους υφιστάμενους και εν δυνάμει μεγάλους ελεύθερους χώρους, όπως –μεταξύ άλλων- οι εξής: ΔΕΘ, Γ' Σώμα Στρατού, ΑΠΘ (για τους οποίους έχει ήδη καταθέσει συγκεκριμένη πρόταση), αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικές πλατείες, δυτικό τόξο, στρατόπεδα, περιαστικοί χώροι.

Στόχος της όλης προσπάθειας είναι **να ανοίξει ευρύς διάλογος με την πόλη**, για την προώθηση και δυναμική διεκδίκηση των προτάσεων, με ζητούμενο αυτή τη φορά την πράξη και όχι μια ακόμη θεωρητική προσέγγιση (όπως τόσες φορές έχει γίνει), που θα μείνει στο «συρτάρι»...

Ακολουθούν πλήρη κείμενα για την καμπάνια του ΤΕΕ και τις δύο δράσεις που προγραμματίζονται για την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος

Από το Δάσος στη Θάλασσα

Καμπάνια του ΤΕΕ/ΤΚΜ για τους ελεύθερους χώρους και το πράσινο στη Θεσσαλονίκη.

Γιατί τους ελεύθερους χώρους

Για το περιβάλλον

Είναι **χώροι ανοικτοί προς τα στοιχεία της φύσης** (τον ήλιο, τον αέρα, το νερό το πράσινο), επιτρέπουν δηλαδή την παρουσία και ως ένα βαθμό τη λειτουργία της φύσης μέσα στο δομημένο περιβάλλον. Με την έννοια αυτή παίζουν ρυθμιστικό ρόλο στο αστικό μικροκλίμα, με πολλαπλά περιβαλλοντικά οφέλη όπως:

- Απορρόπηση της ατμόσφαιρας.
- Αντιμετώπιση του θορύβου
- Μείωση των μεγάλων θερμοκρασιακών διακυμάνσεων
- Αποφυγή των πλημμύρων και η παροχέτευση του νερού της βροχής ως χρήσιμου πόρου στον υπόγειο υδροφόρο ορίζοντα.
- Σταθεροποίηση των εδαφών

Καθώς οι κλιματικές αλλαγές κάνουν απειλητικά την εμφάνιση τους, τίθενται σε πρώτη προτεραιότητα οι επιδιώξεις μείωσης των αερίων θερμοκηπίου, που είναι και ο στόχος της φετινής Παγκόσμιας Ημέρας Περιβάλλοντος, μεταξύ των οποίων η δημιουργία χώρων πρασίνου και ο βιοκλιματικός σχεδιασμός τους.

Για το δημόσιο βίο

Οι δημόσιοι ελεύθεροι χώροι είναι μία **κρίσιμη παράμετρος της αστικής ζωής** και σήμερα περισσότερο από ποτέ είναι αναγκαίες οι νέες σχεδιαστικές προσεγγίσεις που θα εξασφαλίζουν την αλληλεπίδραση και την ενίσχυση της κοινωνικής ζωής και θα επαναπροσδιορίζουν τη σχέση μας με τη μνήμη, τη φύση και την τελετουργία.

Ο **δημόσιος αστικός χώρος** είναι το θέατρο της δημόσιας ζωής της πόλης, της συλλογικής καθημερινότητας και των ιστορικών γεγονότων:

- Αποτελούν ζώνες στάσης, ανάπαυσης, αναψυχής στις ροές των πεζών, περιπατητών, επισκεπτών.
- Δημιουργούν και εξασφαλίζουν το πλαίσιο να αναπτυχθούν παράλληλα πολλές δημόσιες ή ιδιωτικές, εφήμερες ή μόνιμες, επιμέρους δραστηριότητες πολιτισμού, αθλητισμού και αναψυχής.

- Είναι το μέσο για τη συνέχιση των πολιτισμικών αξιών του παρελθόντος και του παρόντος, την εμπέδωσή τους από τους νέους κατοίκους της, τους μεγάλους πληθυσμούς των οικονομικών μεταναστών, την προσέγγισή τους από τους επισκέπτες της πόλης.

Για την ανάδειξη της ταυτότητας της πόλης και την καλή λειτουργία της.

- Οι πλατείες, οι αρχαιολογικοί χώροι, οι περιβάλλοντες χώροι μνημείων και τα μητροπολιτικά πάρκα αποτελούν παγκοσμίως τα σημεία αναφοράς των μεγάλων μητροπόλεων.
- Οι ροές πρασίνου και οι θεματικές διαδρομές που συνδέουν τα παραπάνω δημιουργούν ένα υψηλής ποιότητας περιβάλλον, αναγκαίο και ικανό για να γίνει η πόλη αυτούσιος προορισμός αντί για σημείο διέλευσης και διανομής τουρισμού.
- Τέλος, οι ελεύθεροι χώροι είναι απαραίτητοι για τη λειτουργία της πόλης στην καθημερινότητά της αλλά κυρίως σε έκτακτες συνθήκες όπως οι σεισμοί, για την εφαρμογή σχεδίων αντιμετώπισης και διαχείρισής τους.

Για να μη χαθούν οι ευκαιρίες που δίνει η χρονική συγκυρία

- Από άποψη κονδυλίων
Βρισκόμαστε στην αρχή της Δ΄ Προγραμματικής Περιόδου. Δεδομένης της προτεραιότητας που δίνει η Ευρωπαϊκή Ένωση στο ελκυστικό περιβάλλον των Ευρωπαϊκών πόλεων για λόγους ανταγωνιστικότητας, σημαντικά κεφάλαια του ΕΣΠΑ θα οδεύσουν προς αυτό το στόχο.
- Από άποψη δομών
Η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τη Βαλκανική αλλά και ο καθορισμός της Περιφέρειας σε βασικής μονάδας αναπτυξιακού σχεδιασμού, πολλαπλασιάζει τις δυνατότητες της πόλης προς τον στόχο του Μητροπολιτικού Κέντρου άρα και τις απαιτήσεις για βελτίωση όλων των δεικτών που σχετίζονται με την ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της. Το υπό συζήτηση Εθνικό Χωροταξικό και το ΕΣΠΑ προβλέπουν τη συγκρότηση Μητροπολιτικής Διοίκησης για τη Θεσσαλονίκη και την Αθήνα. Απαιτείται λοιπόν ένα μοντέλο που θα προβλέπει και το θέμα **του σχεδιασμού και της προστασίας των δημόσιων ελεύθερων χώρων, το οποίο πρέπει να τεθεί πλέον σε Μητροπολιτική κλίμακα.**
- Από άποψη ρυθμίσεων
Είναι σε εξέλιξη η διαδικασία αναθεώρησης του Ρυθμιστικού Σχεδίου του Συγκροτήματος. Πρέπει, μέσα από δημόσια διαβούλευση να προχωρήσουμε σε νέο εμπνευσμένο και σύγχρονο ρυθμιστικό σχέδιο για την εναρμόνιση των απαιτήσεων της ανταγωνιστικότητας με την ποιότητα ζωής στην πόλη, με τις αρχές της ισόρροπης και αειφόρου ανάπτυξης με το στόχο της ανάδειξης της προσωπικότητάς της.
Χρειάζεται να προχωρήσει άμεσα ένα σχέδιο διεύρυνσης της περιαστικής ζώνης Θεσσαλονίκης και η οριστικοποίηση των χρήσεων γης στη Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου, με καθορισμό και προστασία περιαστικών Ελεύθερων και Πράσινων Χώρων (Green Belt).

Υπάρχουσα κατάσταση

Η αρχή του προβλήματος

Η αστυφιλία, η άναρχη επέκταση των πόλεων, η πυκνή δόμηση, το κυκλοφοριακό πρόβλημα, δημιούργησαν τα γνωστά προβλήματα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, του θορύβου, της αισθητικής υποβάθμισης, των πλημμύρων, της θερμοσυσσώρευσης, της αποκοπής του αστικού πληθυσμού από κάθε έννοια φυσικού περιβάλλοντος, τις δύσκολες συνθήκες διαβίωσης.

Στη Θεσσαλονίκη, η σχεδόν ομοιόμορφη καθ' ύψος και πλάτος επέκταση του Πολεοδομικού Συγκροτήματος που υπαγόρευσε η πολεοδομική νομοθεσία και τα συστήματα δόμησης που επικρατούσαν μεταπολεμικά, είχε τα εξής αποτελέσματα:

- δεν επέτρεψε την ικανοποίηση των ιδιαίτερων αναγκών και την ανάδειξη της φυσιογνωμίας κάθε περιοχής,
- διευκόλυνε μάλλον παρά απέτρεψε την άναρχη ανάπτυξη της πόλης

- οδήγησε στην σταδιακή για δεκαετίες και ραγδαία τα τελευταία χρόνια εξαφάνιση των ελεύθερων και κοινόχρηστων χώρων, των χώρων πρασίνου, ακόμη και αυτών των πολύτιμων για την αποχέτευση των ομβρίων υδάτων ρεμάτων της πόλης.

Σήμερα η πόλη να έχει ένα από τα μικρότερα ποσοστά πρασίνου από όλες τις Ευρωπαϊκές πόλεις μόλις 2,7 τ.μ., ανά κάτοικο. (Βιέννη 20τ.μ., Χάγη 27,7τ.μ., Άμστερνταμ 27τ.μ., Βερολίνο 13τ.μ., Ρώμη 9τ.μ., Παρίσι 8τ.μ., Ουάσιγκτον 50τ.μ.).

Η διαρκής υποβάθμιση

Οι δημόσιοι ελεύθεροι χώροι και οι χώροι πρασίνου της Θεσσαλονίκης υφίστανται συνεχείς και σημαντικές πιέσεις και υποβάθμιση όπως, παραχωρήσεις σε ιδιώτες, αλλαγή χρήσης, ανεξέλεγκτη εμπορευματοποίηση. Παράλληλα οι διογκούμενες ανάγκες της κυκλοφορίας και της στάθμευσης εκτονώνονται καθημερινά σε βάρος των ελεύθερων χώρων.

Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι οι ΟΤΑ δίνουν προτεραιότητα σε υπαίθριους χώρους με προορισμό την εξυπηρέτηση του τριτογενή τομέα, ειδικότερα του εμπορίου και της ιδιωτικής αναψυχής. Οι πεζόδρομοι των εμπορικών κέντρων, οι πλατείες και τα λιγοστά πάρκα διαμορφώνονται με πληθώρα κατασκευών και πλακοστρώσεων και ελάχιστο ή καθόλου πράσινο. Αντίθετα οι περιοχές του αστικού πρασίνου και οι αστικοί υπαίθριοι χώροι συνεχώς μειώνονται, παραμελούνται και υποβαθμίζονται.

Αντίστοιχα, οι κάτοικοι, στη μεγάλη πλειοψηφία τους, αντιμετωπίζει τον ευρύτερο δημόσιο χώρο μάλλον αδιάφορα. Δεν τον διεκδικούν, δεν τον αναγνωρίζουν ως κοινό αγαθό, για το οποίο έχουν αφενός δικαίωμα χρήσης αφετέρου υποχρέωση προστασίας. Θεωρείται «ξένος», με αποτέλεσμα συχνά να ρυπαίνεται ή να κακοποιείται.

Το Θεσμικό πλαίσιο, οι δράσεις, οι δομές

Αν και το νομικό πλαίσιο που διαμορφώθηκε για το αστικό πράσινο είναι ιδιαίτερα αυστηρό, συνεχίζεται η υποτίμηση της κοινωνικής, ιστορικής και περιβαλλοντικής του σημασίας, με έργα και χρήσεις (νόμιμες και παράνομες) που περιορίζουν την έκτασή του και αναιρούν τη λειτουργία του.

Κατά καιρούς έχουν εκπονηθεί και συνεχίζουν να εκπονούνται πολλές και πολύ σημαντικές μελέτες από τον Οργανισμό Ρυθμιστικού, την Αυτοδιοίκηση, το Πανεπιστήμιο, τις υπηρεσίες της Περιφέρειας, στο πλαίσιο των δράσεων για την Πολιτιστική Πρωτεύουσα 1997 κλπ. Παράλληλα ενώ ενισχύεται η περιβαλλοντική συνείδηση της κοινωνία και αυξάνουν οι αναφορές στο λιγότερο πράσινο και στα περισσότερα αιωρούμενα σωματίδια πανευρωπαϊκά, πληθύνονται και οι διακηρύξεις από την Τοπική και Κεντρική Εξουσία. Όμως τα αποτελέσματα στην πράξη είναι φτωχά, οι εξαγγελίες, οι πολιτικές αποφάσεις και τα σχέδια δεν υλοποιούνται, οι πόροι που διατίθενται ελαχιστοποιούνται αντί να αυξάνονται, Εκτός των άλλων, λοιπόν, είναι προφανής η έλλειψη της δομής που όχι μόνο θα σχεδιάσει συνολικά αλλά θα έχει την εξουσία (και τα κονδύλια) για να υλοποιήσει το σχεδιασμό.

Η καμπάνια

Ο στόχος

Πριν δύο χρόνια, το ΤΕΕ/ΤΚΜ ξεκίνησε μία σειρά δράσεων για το αστικό περιβάλλον. Ο στόχος τότε, ήταν να αναδείξουμε τη δυνατότητα βελτίωσης της καθημερινότητας με παρεμβάσεις περιορισμένης εμβέλειας, που δεν απαιτούν αποφάσεις της Κεντρικής διοίκησης ούτε μεγάλα κονδύλια, μόνο έμπνευση, καλό σχεδιασμό και ειλικρινή συνεργασία κατοίκων και ιθυνόντων.

Σήμερα περιορίζουμε το θέμα στους ελεύθερους χώρους και τους χώρους πρασίνου αλλά το διευρύνουμε –κυριολεκτικά– σε έκταση αφού το αντικείμενό μας τίθεται σε μητροπολιτικό επίπεδο και σε απαιτήσεις.

Ο στόχος της νέας καμπάνιας είναι:

- Περισσότεροι και υψηλής ποιότητας ελεύθεροι χώροι.
- Περισσότερο πράσινο.
- **Ενοποιημένο και Συνεχές Δίκτυο Ελεύθερων Χώρων και Χώρων Πρασίνου.**

Γενικώς η αντιμετώπιση του αστικού πρασίνου, ως βασικής αστικής υποδομής, από πολίτες και φορείς.

Η πρόταση

Στη Θεσσαλονίκη είναι εφικτή η ανάπτυξη ενός **Ενοποιημένου Συνεχούς Δικτύου Πρασίνου**, που θα εντάξει και θα συνδέσει όλους τους υφιστάμενους και τους δυνητικούς χώρους πρασίνου, κλίμακας πόλης και τοπικής κλίμακας, χρησιμοποιώντας ως κύριους άξονες τις διαδρομές των ρεμάτων στο ΠΣΘ και τις αρχαιολογικές διαδρομές στο ιστορικό κέντρο.

- Στην **εκτός των τειχών πόλη** τα ρέματα μπορούν να λειτουργήσουν ως άξονες με αξιοποίηση των υπαίθριων χώρων που υπάρχουν κατά μήκος της κοίτης τους όπως πάρκα, γραμμικές νησίδες κατά μήκος των οδών, σχολεία, αθλητικοί χώροι κλπ. Σε λίγες περιπτώσεις διατηρείται ανοιχτή και η κοίτη τους. Η διαμόρφωση και ενοποίηση όλων των παραπάνω χώρων καθώς και η διάνοιξη της κοίτης των ρεμάτων όπου είναι ακόμη δυνατό, θα δημιουργήσει ροές πρασίνου από το περιαστικό δάσος, από όπου πηγάζουν τα ρέματα, που θα «εκβάλλουν» στο παραλιακό μέτωπο της πόλης και θα συνδέσουν τις δύο αυτές φυσικές περιοχές.
Η απομάκρυνση της ΔΕΘ και του Γ' ΣΣ και η αποσυμφόρησης του ΑΠΘ, θα δώσει την ευκαιρία να αποκτήσει η πόλη ένα μεγάλο μητροπολιτικό πάρκο και θα κατεβάσει κυριολεκτικά το δάσος στη θάλασσα, παρέχοντας ένα πραγματικό πνεύμονα στην πόλη.
- Στο **ιστορικό κέντρο** η ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων και του περιβάλλοντος χώρου των ιστορικών μνημείων, σε συνδυασμό με τους ιστορικούς άξονες της πόλης (Αριστοτέλους, Γούναρη, διαδρομή των τειχών) μπορεί να δημιουργήσει ένα **υψηλής ποιότητας «πράσινο» πολιτιστικό δίκτυο**, που εκτός των άλλων θα αναδείξει την ταυτότητα της πόλης και θα την εντάξει στο δίκτυο των ευρωπαϊκών πόλεων που προσελκύουν τον πολιτιστικό τουρισμό.
- Στην περιαστική ζώνη και στη Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου η διατήρηση και η πρόβλεψη μεγάλων χώρων πρασίνου διευρύνει σε μητροπολιτική κλίμακα το δίκτυο, δημιουργώντας πύλες εισόδου της φύσης στον αστικό ιστό.
- Παράλληλα, ένα πρόγραμμα επέκτασης του αστικού πρασίνου στα «κενά» της δόμησης, όπως αρχαιολογικοί χώροι, ρέματα, εγκαταλελειμμένοι βιομηχανικοί χώροι, στρατόπεδα, νεκροταφεία, ακάλυπτοι οικοδομικών τετραγώνων, αυλές σχολείων κ.ά. και λειτουργικής σύνδεσής τους, είναι μία ρεαλιστική προσέγγιση για να αρθεί το πρόβλημα της έλλειψης πρασίνου στην Θεσσαλονίκη.

Τέλος, χρειάζεται να μιλήσουμε για ανάπλαση τμημάτων αστικού ιστού, σε απλά ελληνικά, για επιλεκτικές κατεδαφίσεις απαρχαιωμένου οικοδομικού όγκου και αντικατάστασής του με πράσινη επιφάνεια.

Η διαδικασία

- Άνοιγμα των φακέλων που αφορούν στους υφιστάμενους και τους εν δυνάμει μεγάλους ελεύθερους χώρους (μελέτες, προτάσεις, δράσεις), όπως:
  - ΔΕΘ – Γ' Σώμα Στρατού - ΑΠΘ.
Υπενθυμίζεται ότι ΤΕΕ, σε συνάντηση με τους αρμόδιους φορείς είχε παρουσιάσει την πρότασή του για την ανάπλαση της Κεντρικής Περιοχής. Η συνάντηση μάλιστα είχε καταλήξει στη συγκρότηση Επιτροπής για την δρομολόγηση των απαραίτητων δράσεων που δεν ενεργοποιήθηκε.
  - Οι αρχαιολογικοί χώροι και οι περιβάλλοντες χώροι των μνημείων.
  - Οι εκτεταμένοι ελεύθεροι χώροι Μητροπολιτικής σημασίας στο μέτωπο της πόλης στη θάλασσα και οι ειδικότεροι ελεύθεροι χώροι μέσα στη χερσαία ζώνη του Λιμανιού.
  - Οι ιστορικές πλατείες των οποίων ο χαρακτήρας έχει ήδη ή κινδυνεύει να αλλοιωθεί.
  - Το δυτικό τόξο
  - Τα στρατόπεδα
  - Οι περιαστικοί χώροι
- Αξιοποίηση των εργασιών και των προτάσεων του ΤΕΕ για μεγάλους και μικρότερους χώρους (ακολουθεί παράρτημα με όλες τις σχετικές Ομάδες Εργασίας, τα πορίσματα

των οποίων δημοσιοποιούνται στην ιστοσελίδα του Τμήματος www.tkm.tee.gr, Δραστηριότητες – Ομάδες Εργασίας).

- Σύνταξη πρότασης συνδυασμένων δράσεων για το σχεδιασμό, την ανάπτυξη, την προστασία και την οργάνωση σε συνεχές δίκτυο των Δημόσιων Ελεύθερων Χώρων διαφόρων επιπέδων:
  - Σχεδιασμός και οργάνωση Μητροπολιτικού δικτύου ελεύθερων χώρων
  - Σχεδιασμός, οργάνωση και σύνδεση τοπικών δικτύων ελεύθερων χώρων
  - Δίκτυα πεζοδρόμων & ποδηλατοδρόμων
  - Διαδρομές και δίκτυα αστικού πράσινου, το οποίο δεν χρειάζεται να περιορίζεται μόνο στους κλασσικούς χαρακτηρισμένους χώρους πρασίνου, αλλά μπορεί να συμπεριλάβει αυλές σχολείων, ακάλυπτους πολυκατοικιών, ακόμα και στα δώματα των κτισμάτων.
- Σύνταξη και επικαιροποίηση προτάσεων του Τμήματος για οργάνωση και θεσμοθέτηση αναγκαίων δομών όπως η Μητροπολιτική Διοίκηση και η Ειδική Γραμματεία του ΥΠΕΧΩΔΕ με έδρα τη Θεσσαλονίκη για το συντονισμό και την υλοποίηση των έργων της πόλης.

Δράσεις

- Προς την Πόλη

Το κεντρικό πλαίσιο είναι το άνοιγμα ευρέος διαλόγου στην πόλη για να γίνει κοινή συνείδηση ότι οι ελεύθεροι χώροι και το πράσινο αποτελούν **βασική αστική υποδομή**.

- Ανοιχτή συνεργασία με τους φορείς που σχεδιάζουν, αποφασίζουν, υλοποιούν.
- Προώθηση των προτάσεων προς τα τοπικά κέντρα λήψεως αποφάσεων.
- Οργάνωση μαζικών εκδηλώσεων και δράσεων για τη διάχυση της πληροφορίας στους πολίτες.
- Συνεργασία με τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

- Προς την Κεντρική Εξουσία

Προώθηση και δυναμική διεκδίκηση των προτάσεων που σχετίζονται με τη δημιουργία δομών και την εξασφάλιση κονδυλίων. Αξιοποίηση κάθε δυνατής ευκαιρίας αρχής γενομένης από τη συνάντηση του Πρωθυπουργού με τους φορείς της πόλης στο πλαίσιο της διοργάνωσης της Διεθνούς Έκθεσης.

.....

**Την Πέμπτη, 5 Ιουνίου, Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος
Αλλάζουμε συνήθειες...**

**Απλές κινήσεις για το περιβάλλον
για παιδιά (και για μεγάλους)**

Τέσσερις ομάδες μηχανικών, μελών της Μόνιμης Επιτροπής Ενέργειας του ΤΕΕ/ΤΚΜ, την Πέμπτη και την Παρασκευή πάνε σχολείο.

Θα μιλήσουν απλά και κατανοητά στους μαθητές του 7^{ου} και 9^{ου} Δημοτικού Σχολείου Νεάπολης, του 15^{ου} Δημοτικού των Αμπελοκήπων, του 5^{ου} Δημοτικού της Καλαμαριάς και του 31^{ου} Δημοτικού των 40 Εκκλησιών, για μικρές αλλαγές στην καθημερινή συμπεριφορά τους, για να σταματήσει η δραματική αλλαγή του κλίματος.

«Kick the habit» είναι το σύνθημα του ΟΗΕ για τη φετινή ημέρα περιβάλλοντος που προτρέπει τα κράτη, τις κοινωνίες, τους μεγάλους οικονομικούς και επιχειρηματικούς παράγοντες, να αλλάξουν το τρέχον μοντέλο ανάπτυξης, της υπερκατανάλωσης ενέργειας που συνεπάγεται την υπερπαραγωγή ρύπων.

Παράλληλα προτρέπει τους πολίτες του κόσμου να απαιτήσουν αυτή την αλλαγή, αλλάζοντας ταυτόχρονα και τις δικές τους ρυπογόνες συνήθειες και συμβάλλοντας, στο βαθμό που τους αντιστοιχεί, στην προστασία του περιβάλλοντος.

Το ΤΕΕ, με πρόταση της **Μόνιμης Επιτροπής Ενέργειας**, αρχίζει την προσπάθεια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τα θέματα εξοικονόμησης ενέργειας από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, για λόγους προφανείς: Τα παιδιά είναι οι μελλοντικοί πολίτες, μπορούν πιο εύκολα να αλλάξουν συνήθειες και μπορούν να επηρεάσουν τους μεγάλους.

Εκτός από τις παρουσιάσεις στα τέσσερα σχολεία, θα μοιραστεί ενημερωτικό υλικό σε όλα τα σχολεία του Πολεοδομικού Συγκροτήματος, με τη συνεργασία της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Η προσπάθεια δεν είναι μίας χρήσης και διάρκειας επετείου. Η Μόνιμη Επιτροπή Ενέργειας θα συνεχίσει τη συνεργασία με την Περιβαλλοντική εκπαίδευση, από τη νέα σχολική χρονιά, για την οργάνωση μιας σειράς ενημερωτικών εκδηλώσεων, με ευρύτερο αντικείμενο, που θα επεκταθούν και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Την Πέμπτη, 5 Ιουνίου, Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος Μετράμε τα σωματίδια που αναπνέουμε όλοι

Δέκα ομάδες φοιτητών, με ένα φορητό παθητικό μετρητή σωματιδίων η κάθε μια, θα περιδιαβαίνουν τους δρόμους της πόλης, από τις 11 μέχρι τις 2 το μεσημέρι και από τις 6 μέχρι τις 9 το απόγευμα, για να κάνουν αυτό που θα γράφουν τα κόκκινα μπλουζάκια τους:

«Μετρώ ΤΩΡΑ τα σωματίδια που και ΕΣΥ αναπνέεις».

Γύρω από την Καμάρα και την Αγία Σοφία, στην Παλιά παραλία, στην Τσιμισκή, στα Λαδάδικα, στην Εγνατία προς το Βαρδάρι, από το Λευκό Πύργο και μέχρι τη Διαγώνιο, στο κέντρο της Καλαμαριάς, του Κορδελιού και της Σταυρούπολης, οι ομάδες θα μετρούν και παράλληλα θα διανέμουν το ενημερωτικό φυλλάδιο για τη δράση.

Τα αιωρούμενα σωματίδια έχουν αναγνωριστεί τα τελευταία χρόνια ως το μείζον πρόβλημα ατμοσφαιρικής ρύπανσης της Θεσσαλονίκης.

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, αλλά και οι Δήμοι Θεσσαλονίκης και Εχεδώρου, καταγράφουν σήμερα τα αιωρούμενα σωματίδια PM₁₀ (σωματίδια με διάμετρο μικρότερη των 10 μικρομέτρων) στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης σε 9 σταθμούς.

Το ΤΕΕ/TKM ξεκινά, με αυτή την πανηγυρική δράση, ένα κανονικό πρόγραμμα μετρήσεων που θα συμπληρώσει την έρευνα, καταγράφοντας το πρόβλημα στους δρόμους που ζούμε, στο σύνολο του πολεοδομικού συγκροτήματος.

Η δράση ξεκίνησε μετά από πρόταση της **Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος**, εντάσσεται στον θεματικό τομέα «Οικιστικό Αστικό Περιβάλλον» της Επιτροπής και υλοποιείται από Ομάδα Εργασίας που συγκροτήθηκε γι' αυτό το σκοπό.

Το συνολικό αντικείμενο της Ομάδας Εργασίας αποσκοπεί στη διατύπωση προτάσεων για το σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων, για τη βελτίωση της ατμόσφαιρας της πόλης, στο πλαίσιο της γενικότερης προσπάθειας για καλύτερη ποιότητα ζωής στην πόλη.